

Missä vaeltelee Viljo?

Espoolaiskoululaiset tutustuivat talousmetsän elinkiertoon

Pottiputki, raivaussaha, moto... Kaikki tuiki tarpeellisia talousmetsien hoidossa. Melkein 800 espoolaista neljäsluokkalaista 25 koulusta tutustui metsien kehitysvaiheisiin ja hoitomenetelmiin Espoon Röylässä Malmströmin perheen sukutilan maille perustetulla metsäpolulla.

Toppelundin koulun neljäsluokkalaiset, nelisenkymmentä naperoa, olivat niiden onnekkaiden joukossa, jotka mahtuivat mukaan metsäretkelle. Vaikka innostus ja puheenpärinä oli kova, järjestys metsäraitilla säilyi miltei sotilaallisena.

Pottiputket ensimmäisellä kohteella pistivät porukan ensin hieman miettelääksi. Pian joukko oli kuitenkin juonessa mukana ja taimet juntattu kieli keskellä suuta oikeaoppisesti maahan.

Metsurin täydelliseen sotisovaan, turvavarusteisiin, pukeutunut **Aulis Knopp** näytti, miten tiheästä taimiryteiköstä valitaan raivaussahan kanssa elinkelpoiset taimet kasvatettavan metsän perustaksi. Havupuutaimikon sekaan jätetään myös koivua ja pihlajaa metsän monimuotoisuuden takaamiseksi.

Mäyrän pesäkololla kivilouhoksessa tuli ipanoihin vipinää. Olipahan metsänelävällä melkoinen elinpaikka - ja monessa kerroksessa. Siistikin se veijari on, kun raijaa kaikki jätökset asumuksestaan ulos. Samaisen luolaston saattaa vallata pesäkseen myös supikoira tai kettu.

”Megasuuret jätetään, mutta sairaan pienet harvennetaan pois”, huusi poikakuoro, kun metsätalousinsinööri **Lars Ekman** uteli, miten nuorta männikköä pitäisi harventaa. Samalla selvisi, että noista sairaan pienistä männyistä tehdään paperia vaikkapa Aku Ankkaan tai WC-rulliin. Saipa porukka kokeilla itsekin leimaamista eli valita puita, joille tuli lähtö paperitehtaalle. Tuo moottorisahaa taitavasti käsittelevä metsäammattilainen väitti silmä kovana, että samaisessa männikössä elelee myös vakioasukas, Viljo, komeasarvinen hirviukko. Viljo tosin väisti vieraat viisaasti.

Ötökkäjahdissa

Metsien piilossa on paljon sellaistaakin tärkeää elämää, jota paljailla silmillä ei näe. Pikkuötökät muun muassa hajottavat kuolevaa puuainesta. Luupit olivat kovassa käytössä, kun retkeläiset tunnistivat vanhassa kuusikossa sammalen ja kivien alta sekä kuolevilta puurungoilta löytyneitä elikoita. Toisella silmällä vilkuiltiin myös varvukossa vielä kovina säilyneitä mustikoita, jotka vauhdilla katosivat parempiin suihin.

Päätehakkuukypsässä kuusikossa jylläsi varsinkin nuorta miesväkeä sytyttänyt monitoimikone, jota kutsutaan yleisesti myös motoksi. Nimensä veroinen, sillä hakkuukone kaataa, karsii, mittaa, katkoo ja kasaa puut tietokoneen komentamana. Erittäin tehokas, mutta kallis metsänhoidon apulainen.

Roope Tapiovaara syynäili tulipaikalla tyytyväisenä lakkinsa sisältöä. Komeita tatteja täynnä. Äiti sai mukavat tuliaisets metsäretkeltä. Poika kertoi muutenkin viihtyvänsä metsässä ja luonnossa. Vanhempien kanssa tulee kierreltyä syksyisin myös marjojen perässä. Ja oli pa kesällä Kallavedestä noussut pari nelikiloista kuhaakin – tosin isäukon avustuksella.

Metsä tutuksi aivan lapsena

Toppelundin koulun neljäsluokkalaisille metsä tuntui olevan tuttu ja turvallinen. Marja- ja sienisadon keräämisen lisäksi monet heistä suunnistavat, kuuluvat partioon tai vaeltavat muuten siellä. Metsäretkeenkin koulussa oli valmistauduttu ennakotehtäviä tehden.

Rinnakkaisluokkien opettajat, **Johanna Arminen** ja **Virpi Kohonen**, tarkistivat tyytyväisinä joukkonsa päälukua. Aurinkoinen valmiiksi räätälöity syysretki oli ollut täydellinen. Molemmat toivoivat, että pääsisivät vastaavanlaiselle metsäreissulle porukoineen myös seuraavana syksynä. Tämä ei kuitenkaan toteutune, sillä ensi syksynä Metsän elinkaari -polkuun tutustuvat vuorostaan helsinkiläisnuoret.

Koulujen metsäopetus on pitkälti opettajain aktiivisuuden varassa. Toppelundin koulussa metsäretkestä otetaan kaikki irti. Opettajat vakuuttavat, että ympäristö- ja luonnontietotuntien lisäksi syksyisen retken tietopankkia puretaan varmasti ainakin äidinkielen ja kuvaamataidon tunneilla.

Tyytyväisyyttään hyrisi myös kouluasioiden yhteyspäällikkö **Sirpa Kärkkäinen** Suomen Metsäyhdistyksestä. ”Pääkaupunkiseudun lapset pääsevät metsäretkillämme tutustumaan aidossa talousmetsässä niihin metsäasioihin, joista heille koulukirjoissa kerrotaan.” Hän muistutti myös, että elinikäinen side metsään, toimiva metsäsuhte, syntyy jo lapsena. Vanhempien ja koulun merkitys sen luojana on korvaamaton.

Metsän elinkaari -tapahtuma oli yksi pääkaupunkiseudun yhteistyöryhmän toteuttamista metsätietoisuuksista. Sen taustavoimina olivat Espoon kaupunki, metsänhoitoyhdistykset, Metsäliitto, Metsäteollisuus ry, MTK metsänomistajat, 4H-Vantaa, Natur och Miljö, Rannikon metsäkeskus, Suomen Metsäyhdistys, Suomen Metsäsäätiö, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio, Suomen WWF, Södra Skogsreviret, Stora-Enso Metsä, UPM-Kymmene, Uudenmaan maaseutuopisto ja Yrkeshögskolan Sydväst.

Neljän päivän aikana syyskuun toisella viikolla parin kilometrin mittaisen metsäpolun kierteli 25 koulusta lähes 800 kymmenvuotiaasta paneutuen yhdeksällä tehtäväraastilla talousmetsien hoidon arkeen.

Teksti ja kuvat Paula Hänninen

Juttuun liittyviä korkea resoluutio kuvia löytyy osoitteesta:
<http://smy.update.tjhosting.com/metsa-suomi/bank.nsf/>

